

in de taal onzes lands worden gehouden. In dit opzicht een „beweging” zooal niet van, dan toch voor de jeugd — de toekomst onzer Kerk. Reeds sedert jaren riep die jeugd, en ook velen van het ouder geslacht, om hymns. Dat is heel niet te verwonderen. In de eerste plaats omdat zoo goed als alle kerken die ons omringen hymns gebruiken. En met die kerken is meer contact dan b.v. in Nederland met de groepen van dat land. In de tweede plaats: in onze Christelijke Scholen worden hymns gezongen. In de derde plaats: in onze Zondagscholen, door heel de jeugd onzer kerken bezocht, worden bijna uitsluitend hymns gebruikt, al sedert jaren. Evenzoo op vele catechisaties, verenigingen, enz. Ten vierden, en dit feit ligt ten grondslag aan wat in de tweede en derde plaats genoemd wordt: onze jeugd verstaat de hymns veel beter dan de Psalmberijmingen. Dat geldt ten deele de Nederlandsche berijming, hoe aantrekkelijk en voortreffelijk ook. Eenvoudig omdat men de taal kwijt raakt. Maar, dat niet-verstaan geldt ook onze Amerikaanse Psalmberijming die in 1912 werd geïntroduceerd. Die geeft tamelijk getrouw weer den zin der H. Schrift. Heel ouderwetsche termen werden verduidelijkt. B.v. het schoenwerpen in Ps 60 en 108. Zij heeft de hardste uitdrukkingen in de Vloekpsalmen wat gecondenseerd. Literair staat die berijming hoog en zij is „up to date”. Sommige gedeelten ervan worden gaarne gezongen. B.v. Psalm 72:

„Christ shall have dominion
Over land and sea,” etc.

Maar — behalve uitzonderingen, onze jeugd verstaat vele termen in die berijming niet genoeg en waardeert ze daardoor niet genoeg. B.v. als men zingt over Zion's zalen, over Jeruzalem, over David en zijn hoorn, en diens lamp; over Aaron en zijn zalving, enz., enz. Dat is boven de „vuurmaakplek” zooals de Boeren zeggen, van de meesten onzer Amerikaanse jeugd. Dit spreekt niet tot het hart. Dit raakt de roerselen der ziel niet aan. Maar de hymns — ja, die worden direct begrepen. Als regel. Denk aan „Jesus, Lover of my Soul”; „Jesus calls us”; „Abide with me”; „Be not dismayed, whate'er betide, God will take care of you”; „Lead kindly Light”. En zoo dozijnen meer. De zangwijze trekt daarenboven aan. En oud en jong kan ze medezingen.

Zie, zulke omstandigheden, zulk een contact en levensmilieu, lieten zich in Amerika gelden. Wat menigeen in Nederland of Zuid-Afrika wellicht niet kan verstaan. Doch wat men wel overal begrijpen zal was een vijfde zaak. We bedoelen dat het hart van velen, ook buiten de jeugd, hongerde naar een noemen en grootmaken van God-drie-eenig, en met name van den Heiland, vooral op de feestdagen, maar ook in verband met Catechismus-prediking. En dan noemen we nog een zesde zaak — de begeerte om eenheid te hebben en harmonie in onzen eeredienst. Zoo als dat later werd uitgedrukt in een synodaal rapport, straks te noemen: „Heel onze eeredienst draagt een Nieuw-Testamentisch karakter. Behalve ons Gemeentegedrag. Veelvuldig wordt nog het Oud-Testamentisch woord gebruikt tot stichting van de Nieuw-Testamentische Gemeente, maar dan dat woord bezien in Nieuw-Testamentisch licht, verklaard en toegepast zooals het Nieuwe Testament het leert. Geen gezant van Christus zal prediken over de woorden: „Welgelukzalig is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is”, (Ps. 32:1), zonder te wijzen op de verwerving dezer verlossing door Christus, en op haar toepassing door den Heiligen Geest. Zoo is het eisch van het karakter van den eeredienst en van de stichting der Nieuw-Testamentische Gemeente. Ons gezang echter beantwoordt daaraan niet. Van ons kerkgezag is het Nieuwe Testament buitengesloten”.

Om aan bovengenoemden honger en aan de pasgenoemde begeerte tot eenheid en harmonie in den eeredienst eenigszins te voldoen, namen sommige kerkeraden een bemiddelende regeling te baat. Een soort overgangsmaatregel. En het heeft schrijver dezes wel eens verwonderd er niet van te lezen dat men ook in Nederland aan zoiets heeft gedacht. Dr S. O. Los, de Ned. deputaat op onze Synode van 1932, heeft er in zijne lezenswaardige brieven over Amerikaansche indrukken, gewag van gemaakt. Wat we bedoelen is dat onze kerkeraden op verschillende plaatsen het gezang-lustige deel der gemeente gelegenheid gaven om 'thart op te halen aan hymns, door ze te laten zingen een tien minuten of een kwartier vóór den aanvang der gewone avondgodsdienst oefening.

Toch gaf ook dat nog geen algemeene bevrediging, ook omdat alle hymnsbundels, (en hun getal in ons land is legio), niet steeds conform aan onze Gereformeerde leer waren. En dan verder de redenen reeds boven beschreven. Kortom, het een en ander leidde er toe dat op de Synodale Agenda voor de Synode van 1928 allerlei voorstellen kwamen om den weg te banen tot het wijzigen van het kerkenorde-artikel desbetreffende, en synodale actie tot het verzamelen van een bundel gezangen voor onze Engelsche diensten. De pasgenoemde Synode verklaarde tegen de „invoering” van hymns in den openbaren eeredienst geen principiële bezwaar te hebben, maar het toch noodig te achten, met het oog op praktische en historische bezwaren er tegen, dat eene Commissie van de zaak speciale studie zou maken en onderzoeken of al dan niet een voldoende getal hymns kon gevonden worden, geschikt om in onzen eeredienst te worden gebruikt.

Ter volgende Synode (1930) leverde deze Commissie een breed uitgewerkt rapport, waarin in het breede werd medegedeeld wat de Ned. Geref. kerken daaromtrent hadden gepubliceerd. De Amerikaanse Commissie meende uit de H. Schrift te hebben bewezen en aangetoond:

a. dat uit het onthouden van positieve voorschriften omtrent het kerkgezag in de Schriften des Nieuwen Testaments te besluiten is, dat de Nieuw-Testamentische Kerk vrijheid heeft dit zelve te regelen, en om het vrije lied te gebruiken voor zoover dit in het belang is van de stichting der Gemeente; en

b. dat ten aanzien van vrije liederen die geheel met Gods Woord overeenkomen — en geen andere dan die, mogen in aanmerking komen — er natuurlijk geen principiële bezwaar kan zijn tegen gebruik er van in den eeredienst met het oog op den inhoud, en, naar dien vrije formulatie der Schriftuurlijke waarheden in den eeredienst van God zelf verordend is, ook niet tegen den vorm. En in verband met deze dingen hebben wij er op gewezen, dat dan ook het vrije lied door de Kerken der Reformatie nooit in beginsel is veroordeeld.

Voorts werden ingebrachte bezwaren besproken en de drang voor Nieuwtestamentische kerkliederen verklaard in den zin waarin we er boven reeds over schreven. Om te waken tegen het meer dan eens geconstateerd gevaar dat de Gezangen den Psalmbundel eventueel zouden verdringen, werd voorgesteld:

a. dat bij wijziging van Art. 69, die, ingeval tot ingebruikneming van een verzameling hymns wordt besloten, noodig zou zijn, die wijziging zóo geformuleerd worde, dat het artikel weer voorschrijft de wering van alle Gezangen die niet door de Synode voor kerkelijk gebruik zijn goedgekeurd en aangenomen, zoodat geen invoering van hymns op eigen hand mogelijk zij zonder met de Kerkenorde in botsing te komen;

b. dat bij Synodaal besluit een grens worde gesteld voor het aantal ingebruik te nemen Gezangen, bijv. dat het nooit grooter mag worden dan het aantal der Psalmen;

c. dat evenzeer bij Synodaal besluit worde vastgesteld dat in alle gewone diensten het gezang deels Psalmgezag moet zijn, of, dat het voor de helft Psalmgezag zou zijn;

d. dat het gebruik van hymns niet verplichtend worde gesteld, maar daartoe alleen vrijheid worde gegeven, en dat in verband daarmee de wenselijkheid worde uitgesproken, dat nevens uitgaven met Psalmen en hymns beide, ook „Psalters” met de Psalmen alleen, verkrijgbaar zullen blijven”.

De bovengenoemde Commissie publiceerde daarenboven eene verzameling hymns die geschikt geacht werden voor onzen eeredienst — niet minder dan 197 Gezangen.

De Synode van 1930 besloot om Art. 69 der Kerkenorde te amenderen, dat aan de daarin genoemde collectie liederen (negen) een synodaal goedgekeurde gezangenbundel mocht worden toegevoegd en om stappen te nemen zulk een collectie samen te stellen. De volgende Synode (1932) besloot om Art. 69 der Kerkenorde aldus te wijzigen: „In de kerken zullen alleen de 150 Psalmen Davids gezongen worden, en de verzameling van gezangen voor kerkelijk gebruik, door de Synode goedgekeurd en aangenomen. Edoch, terwijl het zingen der Psalmen in den eeredienst verplichtend is, wordt het gebruik der goedgekeurde gezangen aan de vrijheid der kerken overgelaten”.

En het voorgestelde getal hymns werd gereduceerd tot 122. Persoonlijk geloof schrijver dezes dat dit getal te hoog is, zal men de Psalmen inderdaad houden op de plaats der eere in den eeredienst, en de Psalmbundel wat we in 't Engelsch noemen, en wat historisch het geval is: „Chief manual of praise”. Het getal had z. i. twee en vijftig moeten zijn, evenzoo veel als de Zondagsafdeelingen hebben van de Catechismus. En ware in de schikking dezer gezangen de lijn van dat Leerboek der Vaders zooveel mogelijk gevolgd, dat gaf in elk geval gezangen voor de feestdagen, wat toch steeds als de grootste behoefte gold, en over de voornaamste Nieuwtestamentische waarheden, zooals over de H. Drie-eenheid, de naturen en ambten enz. des Heilands, het werk des Heiligen Geestes, de weldaden des Verbonds, enz., enz. Blijkbaar echter heeft de Commissie ad hoc hieraan of niet gedacht, of heeft gemeend andere lijnen te moeten volgen. Wat we echter wel bejammern, omdat we een nasleep verwachten die de Kerk als Psalmzingerende groep uiteindelijk schade zal aanbrengen.

Bovenbedoelde gezangenbundel is nog niet verschenen. Doch de gezangenkwesie als zoodanig, is in de Amerikaanse Zusterkerk opgelost, behoudens wat we zoo pas opmerkten. Ongelukkig zullen er onder de Nederlandsche Gereformeerden wel zijn die over den gang van zaken bovenbe-

schreven zich niet al te gerust gevoelen. Doch we hopen dat in de beoordeeling dezer actie niet vergeten worde de specifiek Amerikaansche toestanden die we hebben opgesomd. En, ons dunkt dat met name wat we boven citeerden over den drang naar eenheid en harmonie in den eeredienst, een argument levert dat ook onze Nederlandsche broeders niet als ongegrond terzijde zullen zetten. Wat we in de Ned. pers daaromtrent lezen, geeft ons grond voor deze gedachte. Laat ons er aan toevoegen de verwachting dat de eventuele introductie van dien Gezangenbundel wel zonder schokken zal geschieden, gezien de actuele toestanden en de vrijheid aan de kerken gelaten om de hymns al of niet te gebruiken, en in elk geval steeds aan de Psalmen de plaats der eere en de voorkeur geven. Dat blyke het geval te zijn tot in lengte van dagen.

HENRY BEETS.

Grand Rapids, Mich., 19 Juni 1933.

Pluriformiteit.

De M. B. van 't Veer schrijft in „Geref. Kb. N.Br. en L.” over de neiging, om de kerkelijke scheuren goed te praten met den naam van „pluriformiteit”. We lezen:

Wanneer een geestelijke eenheid zich realiseeren gaat in en onder menschen, dan moet dat openbaar worden, zichtbaar.

En hier komt nu de groote moeilijkheid. De Kerk van Christus, die een geestelijke eenheid is, openbaart zich nu in haar zichtbaren vorm als een verdeelde en verscheurde kerk.

Dit nu kan nooit goed zijn. Alle disharmonie tusschen wezen en vorm is zonde of gevolg van zonde. De kerk openbaart niet naar buiten, wat ze werkelijk is: een eenheid in Christus.

In die verdeeldheid hebben wij dus werking van de zonde te zien.

En in een zonde of een zondigen toestand mogen wij nooit berusten. Daarom is ook veroordeeld die gemakzuchtige houding, bij velen, die de vele kerk-instituten normaal vinden, het niet meer als zonde zien en daarom ook het streven naar eenheid niet kennen.

Veroordeeld vooral, als wij die verscheuring goedkeuren, bevorderen zelfs, of misschien nog door een kerkje stichten vergooten.

't Is de eisch van Christus, onzen Koning, dat wij onze geestelijke eenheid zichtbaar manifesteren zullen. Dat is ook een gebod! En wie naar dezen eisch niet hoort, kan zeker nog wel een kind des Heeren zijn, maar dan toch een ongehoorzaam kind.

Die eisch des Heeren moet weer voor ons leven gaan.

En moet voor alle geloovigen weer ernst worden!

Men spreekt ook veel over de pluriformiteit van de kerk. En daarmee wil men dan die verdeeldheid vergoelijken, ja, als iets noodwendigs en zegenrijks voor de kerk aanmerken. De waarheid Gods zou te groot, te rijk zijn dan dat ze in één kerk tot volle openbaring kon komen, en waar nu de eene kerk meer nadruk legt op dié zijde van de waarheid, een andere kerk weer een ander punt belicht, en zoo vele kerken en richtingen van verschillende zijden die rijke waarheid der Goddelijke openbaring benaderen, vormen ze samen pas de Christelijke kerk, waarin de waarheid Gods wordt gevonden.

De waarheidselementen zijn dus gedistribueerd.

De eene kerk mag iets meer hebben dan de andere, maar in alle kerken en secten vindt men een (door anderen vaak vergeten) waarheid, en hiermee is hun bestaansrecht gegeven. Ja, hun bestaan is een zegen voor de Christelijke kerk in het algemeen, omdat zij ieder op hun wijze meewerken tot volledig uitdragen der Goddelijk-rijke openbaring.

Bij deze pluriformiteitsgedachte is er niet meer te spreken van ware en valsche kerk. Ze zijn alle waar — voorzover in alle waarheids-elementen zijn. Ze zijn alle valsche — voorzover in alle dwalingen voorkomen. Hoogstens kan men nog spreken van wat meer of minder zuiver, maar geen enkele kerk zal toch de pretentie mogen voeren de ware voortzetting te zijn van de eerste Christelijke kerk, en andere kerken stempelen tot dwaal- of scheurkerken.

't Is de hooggeroemde zegen van de pluriformiteit! — Maar wij kunnen niet krachtig genoeg tegen deze valsche, kerkverwoestende pluriformiteitsidee opkomen. Het dient tot een bedekking van onze kerkzonden. Daarmee kan men goedpraten voor zich zelf (en men poogt het te doen voor God) die verscheuring van het lichaam van Christus, die eigen werk des duivels is. Want alleen de zonde verscheurt, maar God en Gods werk snoert bijeen. Zoo bezien is deze pluriformiteit een vloek.

Natuurlijk erkent de schrijver wel een zekere „pluriformiteit”, maar dan geheel anders:

Zeker, er is pluriformiteit. Maar een geheel andere. Niet een eenheid-verscheurende, maar een eenheid-openbarende pluriformiteit.

In de rijke verscheidenheid, die God heeft neergelegd in de schepping, heeft Hij getoond, dat de eenheid niet mag verstarren tot eenvormigheid. We vinden dan ook nooit voor een uniforme kerk. Dat is het Roomsche beginsel, maar die starre eenheid, die Rome zoekt in zijn hiërarchie van den paus, kan niet

de gewensde
lende tijd
baren.

De kerk
vertoonen
vorm, als
daarin sel

Telkens k
schende ver

Ook „De
wat „De W
op eenheid,

De ges
Christel.
deelen.

Naar d
en kerkel
der Afsch
ren kende
behoorden

En wat
scheuring
te „herin
Broomm
sommigen
de dat to
hielden B
monstrant
soms sch

Maar
Getuige
Kampen,
scheidene

En dan
in 1869!
denen en
der allerh
tegenover
gelooven,
oof hij e

En toch
de vereen
Vóór de

Aanhoude
zoover, als

De K. v.

Tot hie
ten het G
des Woor
ik mij te
het wel e
gemeente
te lande

Maar n
in onze K
huwelijks
gang van
lij een k
menteel
ganger is

Indien
dat het g
mee door
des Woor
degradee
maar een
schilt in

Woorda
Kerkrech
naar aan
haar afke
daar wel
daarmee

En zoo
predikant
wat ik gr
instanties
alleen m
onnoo
gegeme
maar de

't is in
vorderen

Misschier
heid te hel
plaatsel
het gebouw

Te Delft,
Gereformee
Kerk (ing
schrijft nu

Is op
eer een
Wij zij
den. Wij
nog niet
heid”

Hierop h
zei als ik
hem niet
woning h
langer te
houdt de
eisch tot s

gevoelen. Doch we dezer actie niet merikaansche toon. En, ons dunkt, iteerdien over de nie in den eere ook onze Nede- vond terzijde zullen daaromtrent lazen, chte. Laat ons er dat de eventuele umdel wel zonder de actuele toe- zerkten gelaten om a, en in elk geval s der eere en de geval te zijn tot

HENRY BEETS.

i 1933.

DUWIT

Pluriformiteit.

erel. Kb. N.Br. en ke scheuren goed pluriformiteit". We

zich realiseren oet dat openbaar

lijkheid. De Kerk heid is, openbaart als een verdeelde

disharmonie tus- tevolg van zonde, wat ze werkelijk

werking van

toestand mogen veroordeeld die te de vele kerk- meer als zonde

rscheuring goed- en nog door een

Koning, dat wij nifesteeren zul- naar dezen eisch kind des Heeren zaam kind, voor ons leven

r ernst worden! uriformiteit an die verdeeld- ings en zegen- waarheid Gods in één kerk tot nu de eene kerk n de waarheid, t belicht, en zoo chillende zijden openbaring be- hrustelijke kerk, vonden.

istribueerd. dan de andere, men een (door hiermee is hun in is een zegen neen, omdat zij ledig uitdragen

er niet meer k. Ze zijn alle elementen zijn. alle dwalingen reken van wat nkele kerk zal re voortzetting rk, en andere kerken.

uriformiteit! — teg tegen deze teitsidee opko- onze kerkzon- r zich zelf (en e verscheuring gen werk des scheurt, maar bezien is deze

zekere „pluri-

geheel andere. een eenheid-

heeft neerge- l, dat de een- heid. We vijf- kerk. Dat is eenheid, die aus, kan niet

de gewenschte vorm zijn. De kerk zal zich in verschil- lende tijden en verschillende landen anders open- baren.

De kerk in het Oosten zal steeds een ander aspect vertoonen dan de kerken in het Westen. Zoowel in vorm, als ook naar haar belijdenisschriften. Maar daarin schuilt geen tegenspraak.

Telkens komen nieuwe stemmen de op dit punt heer- schende verwarring breken.

Over de „geestelijke basis“.

Ook „De Wachter“, Ds Rietberg, verzet zich tegen wat „De Wekker“ schreef inzake het lijdelijke wachten op eenheid, tot deze „geboren“ is. We lezen:

De geschiedenis van de Afscheiding en van de Christel. Gereformeerde Kerk tot 1892 spreekt boek- deelen.

Naar den mensch gesproken was het samengaan en kerkelijk samenleven van de verschillende groepen der Afscheiding een onmogelijkheid, maar onze vade- ren kenden hun roeping; ze wisten, dat ze bij elkander behoorden, en — zij kwamen ook bij elkander!

En wat was er later niet een gedeeldheid, die tot scheuring dreigde over te gaan! 'k Behoef alléén maar te herinneren aan de namen Van Velzen en Brummelkamp. En toen heusch niet, zoals sommigen meenen, om kleinigheden. Neen, men noem- de dat toen ook dogmatische geschillen. Velen hielden Brummelkamp voor een verkapt Remonstrant! Wat hebben onze voorvaders in die dagen soms scherp tegenover elkander gestaan!

Maar — is dit alles niet prachtig terechtgekomen? Getuige de oprichting van onze Theol. School te Kampen, als bevestiging van de eenheid der Afge- scheidenen.

En dan — de vereeniging met de Kruisgemeenten in 1890! Ongeveer 30 jaar lang hadden de Afschei- denen en de menschen van de Kruisgemeenten elkan- der allerlei dingen verweten. Zij stonden zoo vijandig tegenover elkander, dat men alles eerder zou kunnen gelooven, dan dat deze twee kerkgemeenschappen ooit bij elkander zouden komen.

En toch is op de Synode van Middelburg in 1899 de vereeniging tot stand gekomen!

Vóór de Synode had niemand dit verwacht.

Aanhouden, aanhouden. Het komt op den duur wel zoover, als men maar niet de zaak doodzwijgt.

Weer een kwestie.

Ds K. v. Anken schrijft in „Delftsche Kerkbode“:

Tot hiertoe las ik nog nooit, dat een predikant buiten het Gereformeerd Kerkverband in wettigen dienst des Woords in onze kerken vooring. Alleen meen ik mij te herinneren, dat in onze Indische kerken het wel eens gebeurd is, toen de veldprediker in al- gemeenten dienst Ds H. Janssen Indië bezocht. Hier te lande weet ik er niet van.

Maar nu zal 't geschieden volgens een advertentie in onze Kerkbode op 20 Juli te Winterswijk, waar een huwelijks-bevestiging zal plaats hebben onder voor- gang van een predikant, die hier te Delft ondertijd bij een kerk van min vaste formatie diende en mo- menteel te Gent (België) bij zulk een kerk voor- ganger is.

Indien de Kerkeraad van W. daarmee zeggen wil, dat het geen Zondagsche dienst is en dat dus er wel mee door kan, wil ik opmerken, dat wij den dienst des Woords bij een huwelijks-bevestiging niet moeten degraderen. Het is een dienst des Woords en niet maar een godsdienstige vorm. Een trouwdienst ver- schilt in karakter niets van een gewonen dienst des Woords. Zoo hebben wij 't volgens Gereformeerd Kerkrecht geleerd. Vandaar, dat de classis Den Haag naar aanleiding van een visitatie in een onzer kerken haar afkeuring uitsprak, dat de huwelijks-bevestiging daar wel eens geschiedde door een oefenaar. Zij wilde daarmee het beginsel hoog houden.

En zoo men in W. van meening is, dat de bewuste predikant de Gereformeerde belijdenis toegedaan is, wat ik graag geloof, maar niet door de wettige instanties is geconstateerd, heeft men op deze manier alleen maar geïllustreerd, dat het tijd wordt, dat onnoodige scheuring worde te niet gedaan. En de gemeente wordt door zulke feiten niet geholpen, maar de ideeën over kerkvorm worden verward. En 't is in onze dagen niet noodig om dit nog te be- vorderen.

Misschien is het ter beoordeeling noodig, eerst zeker- heid te hebben omtrent de vraag, of de Kerkeraad ter plaatse zelf den ambtelijken dienst deed, dan slechts het gebouw afstond.

„De Wekker“ over onze reclame.

Te Delft, evenals elders, weigerde de Kerkeraad der Gereformeerde Kerk afvaardiging naar de Chr. Geref. Kerk (ingebruikneming kerkgebouw). „De Wekker“ schrijft nu:

Is op deze manier dit „eenheid zoeken“ niet veel- eer een soort reclame-artikel?

Wij zijn toch blij, dat deze dingen geschreven wor- den. Wij kunnen nu weten, voor wie het althans nog niet wist, op hoeveel wij dien roep om „een- heid“ hebben te taxeren.

Hierop heeft Ds Sikkel reeds lang geantwoord. Hij zei: als ik meen, dat iemand bij me hoort, dan ga ik hem niet feliciteeren met het feit, dat hij een nieuwe woning heeft betrokken, om zijn samenwonen nog langer te weigeren. Zulk een „reclame“-gelukwensch houdt de eenheid tegen, verzwakt het recht van den eisch tot samenwoning.

Over de kwestie-Ubbink.

Dr J. G. Ubbink heeft weer een brochure geschreven. We wilden er eerst in „Kerkelijk Leven“ iets van zeg- gen, maar kwamen daar toch weer van terug, omdat we dan herhalen moeten, wat reeds lang gezegd is. Om evenwel niet geheel en al te zwijgen over de zaak, neem ik hier een artikel over, dat ik vond op de eerste pagina van „Soester Kerkbode“, 15 Juli 1933:

Deze brochure ontvingen we ter bespreking in de Kerkbode. Waar zij weergeeft de vragen, door de Part. Synode van Z.-Holland aan Dr Ubbink gesteld, en zijn antwoord daarop, zouden we kunnen volstaan met al- leen de mededeeling hiervan, omdat de zaak, op de meerdere vergaderingen onderzocht en beslist, nu komt op de Generale Synode. Toch meenen wij goed te doen, niet om ons in het hangende geschil te be- geven, maar om onze lezers een indruk te geven van wat er eigenlijk in de kwestie Ubbink in den huidi- gen vorm te doen is, eenige feiten en beweringen uit deze brochure naar voren te brengen. We hebben toch met groote aandacht dit geschrift doorgelezen en zijn zeer hierdoor getroffen, dat Dr Ubbink de meest sterke uitspraken doet, die zonneklaar zijn totaal andere instelling bewijzen en zijn afwijking aantoonen, en toch altijd maar weer zegt: Ik hand- haaf volkomen de leer der Schrift. 't Meeste komt dit uit in de drie eerste vragen, die handelen over de inspiratie der Schrift, terwijl de laatste gaan over de kerk en de ambten.

De 1ste vraag, door de Part. Synode gesteld, luidt: Aanvaardt gij de Goddelijke ingeving der Heilige Schrift, gelijk deze door de Schrift zelf duidelijk geleerd wordt, o.a. in 2 Tim. 3:16, 2 Petr. 1:19—21? Dr Ubbink begint de beantwoording hiervan aldus: Op deze vraag antwoord ik, dat ik de Goddelijke ingeving der Heilige Schrift, gelijk deze door de Schrift duidelijk geleerd wordt, o.a. in 2 Tim. 3:16, 2 Petr. 1: 19—21 aanvaard. Ge zoudt zeggen: Gelukkig, dat is in orde. Ge vergist u dan echter zeer, want onmiddellijk daar- op komt een nadere verklaring, die zulke andere dingen naar voren brengt, dat het eerste geheel om- ver worpen wordt. Dr Ubbink gevoelt dit zelf, want dan zegt hij: „Uwe Commissie zal mij wellicht vragen, wat er op deze wijze dan nog overblijft van mijn aan- vaarding van de theopneustie van het N.T.“. Hij wil niet verder met de Goddelijke ingeving van het N. T. gaan dan dat deze boeken van God uit geschreven zijn, en dat daarom niet de boeken zelf, niet de Schrift, maar het Woord, dat deze boeken bevat, van God is. Hij zegt, dat de apostelen hun geschriften geen bijzondere plaats hebben gegeven, en dat die geschriften niets anders zijn dan heel gewone, alge- meen menselijke brieven, wier schrijvers niet eens, zoals de profeten van den ouden dag, door den Heiligen Geest gedreven zijn. Lees dit nu eens aandachtig en ge vraagt met ons, wat er dan van het ja, op de eerste vraag overblijft. De theopneustie (God- delijke ingeving) is voor hem niet an- ders dan de gemeenschap met Christus, waaraan alle geloovigen deel hebben.

De 2e vraag luidt: „Geloofst gij, dat de Hei- lige Schrift naar vorm en inhoud is het Woord van God en voorts de met Godde- lijk gezag optredende rechter over ons geloof en onzen wandel, gelijk dit gezag duidelijk wordt uitgesproken, o.a. in Jesaja 8:20, Matth. 4:4 en 7, Galaten 3:8 e.v.“?

Dr Ubbink begint weer: Deze vraag schijnt mij te vragen, of ik van datgene, waarvan deze teksten spreken, het Goddelijk gezag erken en aanvaard als de over mijn geloof en wandel optredende rechter. Op deze vraag nu antwoord ik met een volmondig: „Ja ik, van ganser harte“. Dan komt echter weer de uitlegging. Als uw Commissie echter mij werkelijk bedoelde te vragen, of ik geloof, dat de 66 door menschen geschreven geschriften, en wel naar vorm en inhoud, het Woord van God zijn, zoo antwoord ik hierop met de meeste beslistheid en duidelijkheid, maar ook ontroerd in mijn binnenste, ontkennend niet alleen, maar ik wijs met heilige verontwaardiging die ge- dachte als beslist godslasterlijk af. Als afgoderij van het menschelek middel, dat God slechts wilde gebruiken, om ons Zijn geopenbaarde Woord bekend te maken.

Ge zijt het met ons eens, dat deze nadere verklar- ing absoluut ingaat tegen het in vraag 2 gestelde. Zoo gaat het ook door in de beantwoording der volgende vragen. We zouden te uitvoerig worden, wanneer we ze alle zouden nagaan. Na al deze ver- klaringen eindigt Dr Ubbink echter toch weer met: Gravamina tegen onze Belijdenis heb ik geene.

De Commissie van de Part. Synode meende echter toch uit Dr Ubbinks duidelijke verklaringen te moe- ten opmaken en elk, die deze brochure leest, zal het onmogelijk anders kunnen: Wat de belijdenis der inspiratie betreft, is zonneklaar aan den dag getreden, dat Dr U. de bij- zondere inspiratie loochent, de the- opneustie opvat als een van God gedre- ven worden, zoals eigenlijk alle gelo- vigen den H. Geest deelachtig zijn, van een bekleed zijn der Heilige Schrift met Goddelijke autoriteit niet wil we- ten, de belijdenis: de Schrift is Gods Woord, een vervloekte afgoderij noemt, en de Heilige Schrift alleen aanvaardt als menschelek bekendmaking van Gods openbaring zonder meer. Het zal niet noodig zijn, deze dwalingen nader aan te wijzen of te weerleggen; zij beves- tigen het oordeel van de Classis Woer- den daarbij ten volle. Dit wordt dan verder uitgewerkt.

Onze lezers weten, dat daarop de Part. Synode ge- handhaafd heeft de afzetting van Dr Ubbink door

de Classis Woerden. Zoals we zeiden komt nu de zaak op de Generale Synode van Middelburg.

Dr Ubbink vraagt nu in deze brochure om onpar- tijdige beoordeeling.

We moeten het echter onomwonden uitspreken, dat lezen van vragen en an- worten ons opnieuw heeft aangetoond, hoe noodzakelijk het was deze dwalin- gen aan te grijpen. Heel zijn betoog gaat lijnrecht in tegen de Heilige Schrift en de belijdenis en is bovendien zeer verwarrend. Moge het de Synode van Middel- burg gegeven worden Dr Ubbink de oogen voor zijn dwalingen te openen en moge zij pal blijven staan voor de handhaving in onze Kerken van de onfeil- baarheid van Gods Woord.

Het lijkt ons overbodig, er iets aan toe te voegen.

Over de „populariteit“ van Ds Berkhoff, en anderen.

In het „Weekbericht“ voor de leden en verdere belang- stellenden der Geref. Kerk van Zandvoort, schrijft Ds N. A. Waaning over de „populariseering van de weten- schap“. Ze neemt toe, zegt de schrijver, maar er ligt een gevaar in, dat herhaaldelijk blijft voor velen onontkoom- baar te zijn. Als voorbeeld neemt Ds Waaning Ds Berkhoff:

De droeve strijd in het blad van Ds Berkhoff: „De laatste dingen“ over den tekst van het Oude Testa- ment. N.l. den Hebreuwschen tekst. Zoodra wij over dien Hebreuwschen tekst als tekst gaan spreken, moeten daarbij wetenschappelijke termen en methoden worden toegepast, die niet te controleeren zijn voor de lezers van onze kerkelijke bladen; en zijn die lezers dus ook niet tot oordeelen bevoegd over dat onder- werp, evenmin als ik bevoegd ben tot oordeelen hoe- veel of hoe weinig zout er in de aardappelen en hoe- veel boter er in de jus moet. Schoenmaker, houdt u bij uw leest en geef het jongste maatje niet een hamer in handen zonder dat hij kennis heeft van het leer en welke vernielingen daarop met een hamer kunnen worden aangebracht.

Als gevolg van die verkeerde populariseering van wetenschap (men kan beter zeggen: van dat populair zich bezondigen aan de wetenschap, van die populaire onwetenschappelijkheid) noemt Ds Waaning het opzeg- gen van het vertrouwen aan vakmensen. Ik vastig er de aandacht op, dat Ds Waaning dit in het algemeen zegt, niet speciaal met het oog op Ds Berkhoff. Alleen maar: wie den strijd gevolgd heeft, of brieven er over krijgt, met telkens weer nieuwe kapitale vergissingen, van lezers van Ds B., die weet, dat juist in dit geval, dat wantrouwen, met al zijn onredelijkheid, een heel sterk sprekend bewijs is voor de juistheid van Ds Waaning's opmerkingen:

Een ander gevolg is: het niet meer vertrouwen. Vak- mensen worden niet meer vertrouwd. Natuurlijk, dat we daarmee het recht tot controle niet uitsluiten. Maar er moet dan ook de bevoegdheid tot die controle zijn. En wij moeten de gronden voor onze critiek kunnen wege en verdedigen. Er is een tijd geweest, dat in populaire boekjes propaganda gemaakt werd voor de opvatting, dat de mensch van de apen afstamde. Nog kan men kringen aantreffen, waar dit geleeraard wordt maar de gronden kunnen u nooit duidelijk ge- maakt worden. De wetenschap heeft het het volk wijs gemaakt en nu dat resultaat toch wel even wankelt in wetenschappelijke kringen, blijft men het napraten. Om een voorbeeld te noemen op religieus terrein: Wat is er niet een roep geweest tot terugkeer der eerste toestanden van de christelijke kerk: de wetenschap had bewezen, dat het zoo en zoo geweest was en meteen maar gepopulariseerd. Maar heel veel zeker weten we van de eerste christenen niet af. Toch maar blijven dwepen!

Werkelijk, wij hebben niet noodig al meer weten- schappelijke resultaten te populariseren. De resul- taten zijn vaak zoo onrijp en overhaast. Maar wat wij noodig hebben is: een voortgaande, steeds dieper in- dringende studie in het Woord Gods. Ik noemde dat eenige weken geleden in het weekbericht: Woordstudie in den meest ruimen zin. En die kan niet dadelijk populair gemaakt worden. Ook resultaten van Bijbel- studie niet. Hoe meer we ons juist in dezen tijd in dien Bijbel verdiepen, hoe meer we zien, dat er vragen zijn. En die mag ik maar niet zoo op de markt van het leven werpen. Daarom is er enerzijds die studie noodig bij de leiders, maar ook anderzijds het ver- trouwen en het kunnen-wachten bij hen, die geleid moeten worden. En dat geldt voor elk levensterrein. Wij klagen wel over de onrust en de snelheid van den tijd. Maar het is soms de vraag, hoever dit klagen pose is. Met al ons geklaag stappen we toch heerlijk in den electrischen trein, die sneller gaat dan de nachtschuit.

Den band tusschen wetenschap en volk moeten wij niet verliezen. Die wordt ook niet losgelaten, er wordt juist op dit punt in den laatsten tijd prachtig werk ge- leverd. Het gevaar zit dan ook niet zoozeer in de popu- lariseering, maar in het meespreken van onbevoegden, die met vaders en (eenvoudige) zonen scherpen, en in hun artikelen onophoudelijk fouten maken. Voorbeelden behoeft ik niet te noemen. Men meene niet, dat men in zoete rust voortleven kan, als men zulke onbevoegden, die zich als bevoegd aandienen, maar laat praten. Dat- zelfde volk, dat men hier tot geduld maant (zeer terecht), moet men ook helpen, door die leugenweefsels onbarm- hartig uiteen te scheuren. Want dat is barmhartig tegen- over het volk.

K. S.